

«І слово розумом святим і освіти, і просвіти» Створення Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури

12 грудня 2012 року у Львівському національному університеті імені Івана Франка за підтримки його ректора, Героя України, професора Івана Вакарчука відбулися Установчі збори Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури.

Створення «Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури» було викликано стратегією розвитку мовно-літературної освіти в Україні після прийняття і введення в дію «ганебного законопроекту «Про засади державної мовної політики», яким, на жаль, було розпочато процес «цілеспрямованого та систематичного звуження функціонування української мови і поступового її витіснення з усіх сфер вжитку, що суперечить десятій статті Конституції, яка проголошує українську мову єдиною державною».

Під час пленарного засідання були виголошені доповіді: про час солідарності, консолідації сил, невідкладні завдання асоціації для вирішення фахових проблем, оскільки гуманітарна політика, що здійснюється в Україні протягом останніх років, викликає в усіх свідомих громадян нашої держави глибоку стурбованість, особливо «далекосяжні прагнення «мітити територію», «причепити» Україну до чужої традиції, заперечивши наше право на свою правду і своїх героїв» (В. Панченко); про стан сучасної літературної освіти та шляхи її реформування (Г. Клочек); про чинні програми, чинні підрозумки як успішні злеті чи початок катастрофи? (О. Слоновська); про українське мовознавство і ризики XXI століття (Г. Мацюк).

Організаційне засідання зборів було присвячено обговоренню та затвердженню Статуту Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури, формуванню керівних органів Асоціації (виборам Президії, Генеральної ради, Ревізійної комісії), обговоренню Плану діяльності Асоціації на 2013—2014 рр., пропозицій щодо символіки та атрибутики Асоціації, затвердженню гасла («І слово розумом святим /і освіти, і просвіти») та емблеми; прийняттю Ухвали Установчих зборів та затвердженню декларації про створення Асоціації, у якій, зокрема, зазначається: «Реалізуючи своє конституційне право на свободу об'єднання в громадські організації для здійснення й захисту своїх прав і свобод та задоволення науково-культурних інтересів (відповідно до статті 36 Конституції України), фахова філологічна спільнота (викладачі, вчителі, науковці) проголошує створення «Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури» — громадської організації, діяльність якої спрямована на захист державного статусу та утвердження міжнародного авторитету української мови, формування фундаментальних принципів національного виховання для підготовки української молоді до активної творчої участі у розбудові національної духовної культури».

Декларативні гасла створено на основі загальних положень Статуту, затвердженого на Установчих зборах Асоціації, засновниками якої стали: Львівський національний університет імені Івана Франка та Національний університет «Києво-Могилянська Академія».

Установчі збори Всеукраїнської асоціації викладачів української мови і літератури ухвалили першочергові завдання, що стали основою Плану діяльності Асоціації на 2013—2014 рр., який, зокрема, передбачає:

1. Створити експертну групу з авторитетних українських філологів та правників для фахової оцінки законопроектів нового закону про державну стратегію у сфері мовної та освітньої політики.

2. Підготувати проекти Концепції мовної та Концепції літературної освіти в Україні.

3. Розробити програму наукових, культурно-мистецьких та загальноосвітніх заходів з відзначення 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка.

4. Запропонувати унціям середніх шкіл та студентам вищих навчальних закладів нові цікаві форми відзначення Дня української писемності і мови (9 листопада) та Міжнародного дня Рідної мови (21 лютого).

5. Ініціювати через звернення до народних депутатів України законодавче закріплення підтримки вчителів української мови і літератури та тих педагогів, які викладають свої курси і нормативні дисципліни українською мовою.

6. Звернутися до представників влади з вимогою запровадити обов'язкове складання іспиту на знання української мови для державних службовців усіх рангів.

Згідно з результатами голосування на Установчих зборах було затверджено особовий склад керівних органів Асоціації, президентом якої став доктор філологічних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська Академія» Володимир Панченко.

Ідею створення Всеукраїнської асоціації підтримали колективи викладачів української мови і літератури загальноосвітніх і вищих навчальних закладів Бердянська, Дніпропетровська, Донецька, Дрогобича, Житомира, Запоріжжя, Івано-Франківська, Кам'янця-Подільського, Києва, Луганська, Львова, Миколаєва, Ніжина, Одеси, Острога, Переяслава-Хмельницького, Сум, Херсона та ін. Байдухих у залі не було. Активне обговорення запропонованих ініціативною групою установчих документів засвідчило прагнення академічних філологів, університетських педагогів, шкільних учителів-словесників якнайшвидше узгодити і спрямувати свої дії на утвердження авторитету української мови і якісних змін у концепційних засадах мовно-літературної освіти в Україні.

Делегати Установчих зборів,
члени Всеукраїнської асоціації
викладачів української мови і літератури

Н.М. Логвіненко,
головний редактор

ж. «Українська література в загальноосвітній школі»,
канд. пед. наук, старший науковий співробітник

С.П. Паламар,
завідувач лабораторії літературної освіти
Інституту педагогіки НАПН України,
канд. пед. наук, старший науковий співробітник